

принципів: систематичності і послідовності, доступності, диференційованого підходу, науковості та ін. При цьому потрібно пам'ятати, що комп'ютерна техніка не замінює викладача, а тільки доповнює його.

Одним з основних пріоритетів державного розвитку – є інформатизація освіти, яка передбачає процес створення, впровадження і використання інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення ефективності навчального процесу. Тому однією із задач сучасної освіти є підготовка професійних фахівців, які вільно орієнтуються у світовому інформаційному просторі, використовуючи сучасні комп'ютерні технології.

Сьогодні відбувається активне впровадження в навчальний процес різноманітних ІКТ, зокрема, мультимедійних, інтерактивних та хмарних технологій. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі дозволяє реалізувати особистісно-орієнтований підхід до кожного студента, що є одним з основних завдань сучасної освіти, сприяє вихованню інтелектуальної особистості, спонукає до творчості та самореалізації.

Список використаних джерел:

1. Коваль Т.І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності: навч.-метод. посіб. / Т.І. Коваль. – К.: Вид. центр НЛУ, 2009. – 380 с.
2. Денисенко В.В., Вінник М.О., Тарасіч Ю.Г. Готовність студентів до використання ІКТ у навчальному процесі ВНЗВ / В. Денисенко, М.О. Вінник, Ю.Г. Тарасіч // Інформаційні технології в освіті. – 2015. – № 23. – С. 43-51.
3. Зіборова В.В. Формування інформаційної компетентності викладача / В.В. Зіборова / Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2010. – № 8 (195). – С. 64-68.
4. Науменко О.М. Деякі аспекти підготовки майбутніх учителів до використання засобів ІКТ в навчальній діяльності [Електронний ресурс] / О.М. Науменко // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2007. – № 3 (4).
5. Повічан Т.Ю. Позитивні й негативні сторони застосування інформаційно-комунікаційних технологій в навчально-виховному процесі. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://informatika.udpu.org.ua/?page_id=2805.
6. Постоян Т.Г. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб якісної підготовки майбутніх менеджерів освіти / Т.Г. Постоян // «Молодий вчений». – 2015. – № 2 (17). – С. 91-94.

Хабюк А.Я.

аспірант,

Національний університет «Львівська політехніка»

ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ ВИКОРИСТАННЯ ІКТ У СФЕРІ ОСВІТИ

Інформаційно-комунікативні технології здійснили та продовжують здійснювати суттєвий вплив на розвиток освіти. Щодня ця сфера розвивається та удосконалюється, що призводить до різних наслідків. Говорячи про наслідки впливу слід звернути увагу на ті негативні зміни, що сталися в навчальному, студентському середовищі. Більшість з них є очевидною і тому державою приймаються відповідні заходи щодо попередження та роботи з ними [3]. Проте, є певні зміни в векторі розвитку свідомості як студентів так і викладацького складу в контексті розвитку ІКТ. Розглянемо деякі сфери негативного впливу ІКТ.

Перш за все, основним негативним наслідком є моральний розлад та кібернебезпека. Інформаційному впливу більш за все піддається наймасовіша та найбільш активна частина аудиторії Інтернету – молодь. Саме на неї спрямований

потік інформації, більшу частину якої вона не в змозі адекватно як сприйняти та оцінити, так і правильно використати. Для вмілого використання потоку інформації з Інтернет-простору необхідно володіти критичним мисленням, щоб мати змогу проаналізувати та оцінити рівень достовірності і безпеки, що містить віртуальне середовище. Якщо говорити про моральні проблеми, то до них можна віднести зловживання та неправильне використання невідповідних матеріалів, можливість доступу до «сайтів для дорослих» та ін. На стику з цією проблемою є проблема Інтернет безпеки, і такі новоутворення як кібер-грумінг, кіберпереслідування, порушення особистої конфіденційності, шахрайство (фармінг та фішінг) та інші. Нажаль, не дивлячись на великий прогрес у розвитку ІКТ, Україна значно пізніше опанувала Інтернет ніж інші країни Європи. Крім цього серед користувачами ІКТ в основному є молоде покоління, яке значно відчутно краще оперує технологіями ніж їх батьки. У зв'язку з цим, протидія різним видам негативного впливу веб-простору значно відстає від інших країн. В Європі батьки широко використовують програмні продукти, які захищають дитину від небезпек Мережі. Ці продукти мають загальну назву «Батьківський контроль» (Parental Control). З їх допомогою можна регламентувати час, який дитина може провести за комп'ютером, дозволити заходити тільки на певні сайти та інше. В Україні ж, за даними останнього дослідження, 56% батьків, які підтвердили, що використовують програму батьківський контроль, мали на увазі психологічний контроль дітей. Вони запитують, які сайти відвідувала дитина, чи є проблеми в Мережі та інше [1]. Є надія, що на сьогоднішній день більше батьків будуть мати можливість мудро контролювати використання Інтернет ресурсів своїми дітьми та збільшувати свою власну обізнаність в даних питаннях.

Якщо говорити про правові та етичні питання впливу ІКТ на освіту, слід зазначити таку проблему як кібер-піратство або порушення авторського права. Це викрадення програмного забезпечення або використання неліцензійного / піратського програмного забезпечення. Це включає в себе всі аспекти створення та/або використання незаконних копій програмного забезпечення. Кримінальний кодекс встановлює відповідальність за порушення авторських і суміжних прав у статті 176; відповідальність настає за незаконні відтворення, розповсюдження чи інше використання творів, які є об'єктом авторського права, без дозволу авторів, якщо ці дії спричинили шкоду у значному розмірі. Крім того, у статті 51-2 Кодексу України «Про адміністративні правопорушення» передбачається адміністративна відповідальність за незаконне використання об'єктів права інтелектуальної власності [4]. Не дивлячись на це, у більшості навчальних середовищ піратське програмне забезпечення є доступним, головним чином серед студентів, і це породжує серйозні юридичні та етичні проблеми. Практично кожен студент має принаймні одне неавторизоване або незаконно придбане програмне забезпечення.

Також до цієї категорії можна віднести плагіат. Нажаль, ця проблема розповсюджена не тільки серед студентів, а серед і викладачів навчальних закладів. Користуючись можливістю використовувати функцію «копіювати-вставити» більшість наукових робіт, рефератів та інших результатів розумової праці є переказом одне одного. Дуже часто важко знайти оригінальне джерело інформації. Це є не тільки порушенням авторського права, неповажне ставлення до інтелектуальної власності інших людей, а, власне, і відсутність особистого інтелектуального росту. Цей фактор значно впливає на розвиток мислення молоді, яка, за вимогами сучасності, робить все як найшвидше. У своїй роботі В. В. Побіженко та І. А. Побіженко зазначають, що в Україні є найбільша кількість університетів на душу населення серед інших країн Європи. При цьому, в Україні більший відсоток випускників шкіл вступають до університетів. Проте, велика кількість студентів робили свої наукові праці, використовуючи Мережу та не

замислювалися над змістом матеріалу. Це призвело до великої кількості «скопійованих» думок та висновків та не було зроблено власного внеску. Автори цієї статті вважають, що якщо українські студенти і надалі будуть ігнорувати авторське право і видавати чужі думки і наробки за власні, то Україні загрожує «справжня епідемія плагіату» [2].

До вищезазначених негативних наслідків розвитку ІКТ можна також додати:

– втрата розвитку основних навичок арифметики, що має особливе значення для студентів математично-технічного напрямку;

– зниження рівня грамотності, за рахунок використання перевірки правопису та граматичних особливостей програмного забезпечення, наприклад, текстової обробка Microsoft;

– розвиток більш пасивного мислення, зосередженого в основному на пошуку ефектної форми вираження, ніж на самому контенті матеріалу.

Пошук рішень даних проблем є необхідним для утримання контролю за негативними вже існуючими наслідками розвитку ІКТ. Проте особливим викликом як системі освіти так і науковцям, і суспільству в цілому є формування відповідального відношення молоді до користування та власного внеску в Інтернет-простір. Завдяки ІКТ суспільство перебудовується в абсолютно новий формат і дуже важливо, щоб це нове середовище було інформаційно та морально безпечним, а також створювало рівні умови для розвитку молодого покоління.

Список використаних джерел:

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.aif.ua/society/law/962428>.
2. Побіженко В.В., Побіженко І.А. Системи обробки інформації, УДК [347.78:004.738.5]:378, Харківська державна академія культури, Харків, 2011, випуск 8(98).
3. Закон України про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>.